

Sommertelling av gjess i Oslo og Akershus 2008



Norsk Ornitologisk Forening,
avd. Oslo og Akershus



Oslo kommune
Friluftsetaten

Innledning

Antall gjess i indre Oslofjord har økt siden 1980-tallet, men bestandsutviklingen er svært ulik for de tre artene som hekker i området (grågås, hvitkinngås og kanadagås). Økningen har medført en del problemer, først og fremst i forbindelse med store mengder gåseekskremer på enkelte badestrender og andre friområder. Det er utarbeidet handlingsplaner for gjess både for Oslo og Akershus og flere enkeltkommuner i regionen, blant annet Oslo. I tråd med disse planene er det gjennomført ulike bestandsregulerende tiltak. Disse har utvilsomt virket på bestanden av kanadagås, som ikke er en naturlig hjemmehørende art i Norge. Hvitkinngås er den arten som har økt mest de siste årene, og i 2006 ble det startet eggpunktering som et bestandsregulerende tiltak på hekkeplasser i Oslo og Nesodden kommuner. Hekkebestanden av hvitkinngås i Oslo og Akershus ble i 2007 anslått til 234 par, og det er dermed denne arten som har den desidert største hekkebestanden i fjorden. Av grågås ble det i 2007 registrert 65 hekkende par i indre Oslofjord, mens det av kanadagås ble påvist 21 hekkende par. Kanadagåsa hekker imidlertid også på en del ferskvannskolonier i innlandet i Oslo og Akershus.

Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oslo og Akershus (NOF OA) har i en årrekke utført registreringer av hekkende sjøfugler i indre Oslofjord (se egne rapporter til Fylkesmannen). Disse registreringene gir et godt bilde av den totale hekkebestanden i indre Oslofjord og utviklingen i denne over tid. Totalbestanden av gjess i indre Oslofjord er imidlertid vesentlig større enn antall hekkende par, da det i tillegg til disse parene finnes en god del ikke-hekkende fugler i området.



Oslo (med eiendommer i Nesodden)

LOKALITET	Hvitkinngås				Grågås				Kanadagås				Observatører
	Voksne	Unger	Ubest	Totalt	Voksne	Unger	Ubest	Totalt	Voksne	Unger	Ubest	Totalt	
Bestumkilen	1			1	7	8		15	13	9		22	KIS, SSU
Killingen				0				0				0	KIS, SSU
Bygdøy sjøbad				0	2	4		6				0	KIS, SSU
Huk				0				0				0	KIS, SSU
Bygdølund	15			15	12			12				0	KIS, SSU
Herbern, st. og l.	53			53	8	1		9	11			0	KIS, SSU
Frognerkilen	79	11		90	16	6		22	0			0	KIS, SSU
Bygdøy Kongsgård				0	2	5		7				0	KIS, SSU
Nakkholmen	41	15		56				0				0	KIS, SSU
Lindøya	4	2		6	14	7		21				0	KIS, SSU
Heggholmen	35			35				0				0	KIS, SSU
Gressh.-Rambergøya	31	4		35	10	5		15				0	KIS, SSU
Langøyene	47			47	30	12		42	20	9		29	KIS, SSU
Husbergøya	6	1		7				0				0	KIS, SSU
N. Skjælholmen	5	1		6				0				0	KIS, SSU
S. Skjælholmen	4			4				0	9			9	KIS, SSU
Bleikøya	15	3		18				0				0	KIS, SSU
Hovedøya	28	6		34	11	7		18				0	IKO, KIS, SSU
Middelalderparken	2			2	33	4		37				0	CLO
Paddehavet	21			21	14	8		22	1			1	CLO
Skinnerbukta	15	8		23	11	25		36				0	CLO, KIS, SSU
Malmøykalven	78	9		87	2	2		4				0	KIS, SSU
Katten				0				0				0	CLO
Fiskvollbukta				0				0				0	CLO
Hvervenbukta				0	11	3		14				0	CLO
Østensjøvannet	8			8			387	387			73	73	ABR
Nøklevann				0				0				0	HBI
Ulsrudvann				0				0	2	1		3	JSA (16. juli)
Valle-Hovin				0			38	38				0	MBA
Maridalsvannet				0			4	4				0	ØTR
Sognsvann				0				0				0	IKO
Frognerparken				0	5	14		19				0	KIS (14. juli)
Bogstadvannet				0			6	6				0	OSK
Sum	488	60	0	548	188	111	435	734	45	19	73	137	

AKERSHUS

Asker

LOKALITET	Hvitkinngås				Grågås				Kanadagås				Observatører
	Voksne	Unger	Ubest	Totalt	Voksne	Unger	Ubest	Totalt	Voksne	Unger	Ubest	Totalt	
Viernbukta, Brønnøya	10	3		13	5	1		6				0	MBE
Langårsund, Brønnøya/Langåra				0			21	21				0	MBE
Slependrenna, Grønnsund	14	13		27			52	52				0	MBE
Ulvungene/Ø. Halsb./Taglungb.			20	20	6	6	29	41	11			11	MBE
Vendelsund, Nesøya/Brønnøya	2	3		5	7	4		11				0	MBE
Ternholmen	4			4	2	2		4				0	MBE
Skauern	6	1		7			1	1				0	MBE
Rauskjæra	10	5		15				0				0	MBE
Leangbukta	1			1			34	34				0	MBE
Blakstadbukta	15	11		26			6	6				0	MBE
Sum	62	36	20	118	20	13	143	176	11	0	0	11	

Bærum

LOKALITET	Hvitkinngås				Grågås				Kanadagås				Observatører
	Voksne	Unger	Ubest	Totalt	Voksne	Unger	Ubest	Totalt	Voksne	Unger	Ubest	Totalt	
Kongshavn, Snarøya				0	2	2		4				0	MBE
Lortbukta, Snarøya	8			8				0				0	MBE
Snarøykilen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vassholmene	7	1		8				0				0	MBE
Ostøybukta	31	6		37			3	3				0	MBE
Borøya				0	5	3		8			5	5	MBE
Fornebu mot Lysakerfj.				0				0				0	MBE
Fornebu	27	8		35			107	107			2	2	MBE
Prinseskjær, Ostøya	10			10			3	3				0	MBE
Grimløya	31	6		37			2	2				0	MBE
Kalvøya				0	2	2		4				0	MBE
Engervann				0				0				0	PGY, MBE
Gåsløya	7			7				0				0	MBE
Sum	121	21	0	142	9	7	115	131	0	0	7	7	

Sum Asker og Bærum	183	57	20	260	29	20	258	307	11	0	7	18	
---------------------------	------------	-----------	-----------	------------	-----------	-----------	------------	------------	-----------	----------	----------	-----------	--

Tellingene i 2008

I 2007 ble det for første gang gjennomført en koordinert sommertelling av gjess i Oslo og Akershus. Tellingene ble organisert som et samarbeid mellom Friluftsetaten i Oslo kommune og NOF OA. Gjessene flytter mye på seg gjennom sesongen, og det er naturlig å se gjennom sesongen, og det er naturlig å se forvaltningen av artene i et videre perspektiv enn den enkelte kommune. Gjessene i Oslo og Akershus utgjør bestander som er felles for hele regionen. Tellingene i 2007 dekket derfor ikke bare Oslo kommune, men også lokaliteter i flere andre kommuner (særlig i Asker og Bærum).

I 2008 ble det gjennomført tellinger etter samme mønster som året før og på omtrent samme tid (søndag 13. juli). På denne tiden myter hvitkinngjessene, og de er da samlet på egnete lokaliteter med gode beiteforhold nær sjøen. Grågjessene har avsluttet mytingen på denne tiden.

Dekningen i Asker, Bærum og Oslo var god (tilsvarende som i 2007). Innsatsen i andre kommuner ble økt betydelig i 2008, og et stort antall lokaliteter i Skedsmo, Lørenskog, Fet, Aurskog-Høland, Rælingen, Enebakk, Ski, Oppegård, Ås, Frogn og Nesodden ble besøkt. Det økte antall ferskvannslomaliteter som ble undersøkt har gitt vesentlig mer data om kanadagås i 2008 enn i 2007, og også grågås ble det registrert en god del individer av i ferskvann.

Prosjektet ble i stor grad finansiert av Friluftsetaten i Oslo kommune, med støtte i form av viltfondsmidler fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Lørenskog kommune sto for tellingene i Lørenskog. NOF OAs medlemmer har bidratt med en betydelig dugnadsinnsats i felt. Alle observatørene takkes for verdifulle bidrag.

Andre kommuner i Akershus

LOKALITET	Hvitkinngås				Grågås				Kanadagås				Observatører
	Voksne	Unger	Ubest	Totalt	Voksne	Unger	Ubest	Totalt	Voksne	Unger	Ubest	Totalt	
Nesodden													
Steilene	28	13		41	6	7		13				0	MBE
Ursvikbukta				0		4	17	21				0	KIS, SSU
Frogn og Ås													
Bunnefjorden, indre del				0				0				0	MGA
Neset-Bonn				0				0				0	CLO
Ås													
Østensjøvann				0				0				0	CLO, HPK, MGA
Årungen				0	89	12		101				0	CLO, HPK
Oppegård													
Ingierstrand				0				0				0	CLO
Bekkenstein				0	2	1		3				0	CLO
Gjersjøen				0				0				0	CLO
Ski													
Langen (sett fra sør)				0				0				0	CLO
Bindingsvann				0				0				0	CLO
Setertjern				0				0				0	CLO
Sværsvann (sett fra nord)				0				0				0	CLO
Midtsjøvann				0				0				0	CLO
Nærevann				0				0				0	CLO
Enebakk													
Våg				0				0	13	2	2	17	CLO
Mjær (sett fra nord)				0				0				0	CLO
Rælingen													
Nitelva v. Dynovika				0			33	33				0	YKV
Skedsmo													
Dynovika				0				0				0	ESC, HSC
Lillestrøm og Rælingsbrua				0				0				0	ESC, HSC
Åråsbrua				0				0				0	ESC, HSC
Depogata, Nybrua, Volla				0				0	10	2		12	ESC, HSC
Nitelva v. Nebbursvollen				0			5	5				0	THØ, AHØ
Forts. neste side >>													

Resultater

Totalt ble det registrert 2436 gjess i de undersøkte områdene (se tabeller). Dette fordelte seg på 1225 (50 %) grågås, 849 (35 %) hvitkinngås og 362 (15 %) kanadagås. Flest gjess var det i Oslo kommunes områder (1419 individer, 58 % av det totale antallet). Dette inkluderer 144 individer på Langøyene, Husbergøya og Skjælmholmene i Nesodden kommune, der Oslo kommune er grunneier. I Asker og Bærum ble det registrert 585 gjess (24 % av totalantallet), samtlige i tilknytning til fjorden.

Sammenlignet med året før var det en betydelig økning i antall gjess som ble registrert, fra 1588 i 2007 til 2436 i 2008 (en økning på 53 %). Det ble imidlertid undersøkt en rekke lokaliteter i 2008 som ikke ble undersøkt i 2007, og økningen er derfor ikke så kraftig som den kan se ut til. Det var i første rekke grågjess det ble registrert flere av i 2008. En god del av disse fuglene tilhører trolig hekkebestander i andre områder enn Oslo og Akershus. I Oslo ble det registrert noe færre hvitkinngjess enn i 2007, mens det i Asker og Bærum var en økning. Nedgangen i antall hvitkinngjess i Oslo må ses i sammenheng med at det ble punktert flere egg av denne arten i Oslo i 2008 enn året før.



Andre kommuner i Akershus

<< Fra forrige side	Hvitkinngås				Grågås				Kanadagås					
LOKALITET	Voksne	Unger	Ubest	Totalt	Voksne	Unger	Ubest	Totalt	Voksne	Unger	Ubest	Totalt	Observatører	
Fet														
Merkja				0				0				0	ESC, HSC, JMM, JRP	
Lensene, Fetsundbrua				0				0				0	ESC, HSC	
Fet, Rælingen, Skedsmo, Enebakk														
Nordre Øyeren NR				0			6	6				49	49	YKV
Lørenskog														
Mønevann				0				0					0	LK
Fløyta/Geitsj./Røyrvannet				0				0					0	LK
Morterudvann				0				0					0	LK
Biritjern				0				0					0	LK
Nordre Krovann				0				0					0	LK
Malmern				0				0					0	LK
Losby golfbane				0				0				17	17	LK
Langvannet				0				0				15	15	LK
Vesletjern				0				0					0	LK
Fjellhamarelva				0			2	2					0	LK
Åmotdammen				0				0				7	7	LK
Østbyputten				0				0				3	3	LK
Aurskog-Høland														
Hellesjøvannet				0				0					0	JMM, JRP
Hemnessjøen				0				0				63	63	JMM, JRP
Bjørkelangen nord				0				0				24	24	JMM, JRP
Sum	28	13	0	41	97	24	63	184	23	4	180	207		

Observatørliste

ABR	Audun Skrindo
AHØ	Anne Lise Høvde
CLO	Carsten Lome
ESC	Espen Støtterud-Christensen
HBI	Håkan Billing
HPK	Hans Petter Kristoffersen
HSC	Heidi Støtterud-Christensen
IKO	Inga Koszalka
JMM	John Martin Mjelde
JRP	Johnny R. Pedersen
JSA	John Sandøy
KIS	Kjell Isaksen
LK	Lørenskog kommune
MBA	Marit Bache
MBE	Morten Bergan
MGA	Morten Gaathaug
OSK	Ole Skimmeland
PGY	Per Gylseth
SSU	Stein Sundby
THØ	Trond Høvde
YKV	Yngve Kvebæk
ØTR	Øyvind Traagstad

Ansvarlig for tellingene, samt tekst:
Kjell Isaksen

Foto:

s. 1-2 Atle Qvale, s. 3 John Sandøy, s. 4 Morten Bergan, s. 5 Michael Hilditch

Design:

Håkan Billing

Rapporten kan lastes ned fra www.nofoa.no

Desember 2008

Ungeandel (%)

Beregnet ut fra totalt antall aldersbestemte individer

	Hvitkinngås		Grågås		Kanadagås	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Oslo m. eiendommer	26	11	14	37	15	30
Asker & Bærum	33	24	36	41	-	-
Øvrige kommuner	-	-	-	20	-	15

Totalsummer

	Hvitkinngås	Grågås	Kanadagås
Oslo m. eiendommer	548	734	137
Asker & Bærum	260	307	18
Øvrige kommuner	41	184	207
Totalsum	849	1225	362

